

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 131.

Maribor dne 11 novembra 1912

Letnik IV.

Avstrija in Srbija.

Vojska, vojska . . . Bojaželjni Mars je v svojem elementu in bi rad zaplel v bojni ples celo Evropo. Če pogledate naše nemško časopisje, morate priti do prepričanja, da stojimo tik pred vojsko med Avstrijo in Srbijo. Iz raznih uvodnikov ter raznih inspiriranih in iz bogate domišljije porojenih situacijskih poročil že doni grom topov in se dviga bojni dim. Toda nemški listi pretiravajo: tako hudo še ni. Razmerje med našo državo in Srbijo je res spet enkrat ostro napeto, ampak vojska je do sedaj še samo na papirju. Vodijo jo še samo žurnalisti s črnim in peresom. V potokih teče v našo srečo še samo — črnilo in se razlega bojni trušč samo po — uredništvih.

Kaj je vzrok tega kričavega bojnega razpoloženja? Zunanji vzrok je srbska zahteva po dohodu do Adrije, po pristanu ob Adriji. Klakor smo rekli, je to samo zunanji vzrok. Avstriji, ki bi spremenila svojo balkansko politiko, jo postavila na nova načela, ter skušala živeti v prijateljskem razmerju z balkanskimi državami, v prvi vrsti tudi z najbližjo — Srbijo, ne more srbsko pristanišče ob Adriji nič škodovati. Adrija itak ni samo avstrijska in italijanska posest, ampak ima ob njej svoje luke — že Črna gora in jih bo imeli tudi bodoča Albanija. Ali dobi še Srbija eno pristanišče, je res zelo postranskega pomena in Avstrija radi tega ne bo izzvala nikdar vojske, ki bi postala najbrže svetovna. Sedva Avstrija, ki hoče ali mora kreniti v svoji balkanski politiki na nova pota.

Notranji, globokejši, pravi vzrok sedanjega bojnega vrišča je smrtni strah, ki je spreletel Mažare in Nemce vsled sijajnih zmag Jugoslovancev. Njihova imperijalistična politika, ki je hotela balkanskim narodom svoje želje vedno samo diktirati, je ob koncu svoje moči in se boji za svoj obstanek. Ta politika je držala nesrečni status quo in se bori sedaj, ko je morala statusu quo dati slovo, za svoj nadaljni obstoj. Toda — dnevi so šteti. Pod zamahljaji balkanskih junakov je šel status quo med ranjke in pod temi zamahljaji bodo zdihnile tudi nemške in

mažarske imperijalistične težnje in želje. Škoda samo, da še sedaj v zadnjih zdihljajih s tako kričavostjo silijo v ospredje, ker povzročajo s tem nova sovraštva in bude nove strasti. Toda, da so te težnje neodržive in nevdržljive, o tem so brez dvojbe prepričani tudi merodajni faktorji, zato jih bodo pustili pasti in ne bodo stvari tirali do skrajnosti.

Bilo bi tudi preveč pogubonosno in za državo usodepoino. Avstrija je sedaj popolnoma osamljena. Konflikt s Srbijo bi je ne spravil v nasprotje samo s Srbijo, ampak s celo balkansko zvezo. In pri tem bi Avstrija razum male Rumunske ne imela nobenega pomagača. V Berlinu so že davno spoznali, da visi točasno grozdje mnogo previsoko. Dali so slovo svojemu turkofilstvu in se potegujejo za prijateljstvo balkanskih držav. Samo iz tega še izvije nemška trgovina in industrija nekaj profita. Zato je Berlin napram zahtevam naših kričavih imperijalistov hladen do dna srca. Na razpolago ima k večjemu kak dober nasvet, ki sili k sporazumu. Italija igra oficijelno vlogo dobrega zaveznika. Bahavo zatrjujejo naša uradna glasila, da je Italija glede srbskega in albanskega vprašanja z nami solidarna. Veruje pa v to politično solidarnost samo kak političen otrok. Italiji gotovo ne more biti nič ljubše, kakor če dobi Srbija ob Adriji luko, ker se s tem odpro Italiji še vrata v Srbijo in druge balkanske države, kojih trgtvori za Italijo že davno z željeni cilj. Kako mislijo in sodijo o avstrijskih bojevitostih države tripelentente, je boljše, da ne govorimo: vsaka bi Avstriji prisolila najrajše kako prav gorko. Kratko povedano: cel svet bi se zgražal in bi obsojal, če bi dala Avstrija sedaj s kruto silo čutiti svojo gospodoželjnost zmagujočim balkanskim državam, ki so po petstoletnem trpljenju porazile polumesec.

Ampak ne samo razmere v zunanjem svetu, tudi razmere doma ne nudijo nemškim in mažarskim bojnim petelinom nobenih ugodnosti. Delavstvo že vstaja in ogorčeno protestira proti nasilnim nakanam gotovih krogov. Ravno tako ne dovoljujejo tudi naše mizerne finance, ki so nas pripravile že skoro ob vsak kredit, da bi se zapletali v oborožene pohode na Balkanu. Da bi Jugoslovanci, sploh vsi Slo-

vani in tudi pošteno misleči drugi narodi ne bili navdušeni za boj z balkanskimi narodi, ni potreba povdarjati. Če hoče Avstrija svojo vlogo na Balkanu za vedno izigrati in če hoče ustvariti v lastnih mejah iredentistične, protidržavne struje, napravi to najraje z balkansko vojsko. Cui prodest . . . o tem pa naj razmišljajo merodajni krogi, ki trpe sedanje nezmislno hujskanje za vojsko.

Končajmo! Avstrija hiti od ene blamaže do druge in stoji v svetovni javnosti osamljena in neprilavljena za vojsko, kakor še malokedaj poprej. Če hoče sama sebi dobro, naj hitro, dokler je še čas, krene na druga pota. Otresti se mora enkrat za vselej vseh od nemškega in mažarskega krivičnega imperijalizma narekovanih načel in zavreči mora tudi nauke, kakršne ji daje Doberrig, ki v večrajšnji „Tagespost“ propagira tesnejše združenje Mažarev in Nemcev v svrhu podjarmljenja Jugoslovancev. Bodočnost Avstrije je na jugu in samo če bodo srečni Jugoslovanci, bo srečna Avstrija.

Vojska - konec Turčije.

Kataldža in Odrin pred padcem. — Krvavi boji pri Kataldži. Turki se hočejo braniti do skrajnosti. — Solun padel. — Srbi še niso ob Adriji. Pogajanja med Avstrijo in Srbijo se nadaljujejo.

Pismo iz Carigrada.

Carigrad, dne 6. nov.

Glasom najnovejših vesti kpraka zmagonosna bolgarska armada proti Carigradu. V bolgarskih vojaških krogih so naziranj, da mora zmagonosna bolgarska armada doseči vrhunec svoje slave z vhom v Carigrad, če tudi Bolgarija ne misli trajno zasesti Carigrada. V očigled temu obrača vsa Evropa svojo pozornost na mesto Konstantina in ta pozornost je še tem večja, če se pomisli, da vsled stroge turške cenzure v Carigradu tukajšnje prebivalstvo o resničnem položaju ni prav nič poučeno. Trenotno zanima vprašanje, s katerimi sredstvi se razpolaga Turčija, da zamore zaščititi naval

del ves dan na griču sredi štabnih častnikov in je rabil le daljnogled, da se je poučil o položaju bitke. Ni imel ne brzjava, ne telefona, ne postaje za brezzično brzojavljanje, dasi je bilo za vsak turški zbor predpisanih 12 takih naprav. Niti ordonančna služba ni bila urejena med posameznimi oddelki. Imeli tudi niso nobenega eroplana. Vrhovni poveljnik in njegov štab niso dobili ves dan nič jesti. Tuči večina moštva že ni dobila tri dni nikakšne hrane in ne pijače; bivati je morala vojska cele tri dni ob hudem mrazu na prostem. Za prevažanje ranjencev so imeli jako malo nosilnic, pa niti enega voza za bolnike, nobene postaje, kjer bi obvezali za prvo silo ranjence, niti ene zasilne bolnice.

Topništvo je moralo v boj, dasi je imelo streliva le za nekaj ur. Do 80 kilometrov daleč zadaj so imeli zaloge streliva, tako da topništvo drugi dan bitke skoro ni prišlo v poštev. Imeli niso niti ene strojne puške.

Če bi bil imel turški vojak morebiti le po eno skorjico na dan, pa bi bil utegnil odvrniti napad, tako sklepa poročilo. Krivdo turškega poraza je torej prisojati gospodujočemu generalnemu štabu, ki bi utegnil biti sposoben k večjemu, da bi vodil vaški cirkus.

Gospodarski pomen Sandžaka.

Leta 1908, ko je Aehrenthal izvršil aneksijo Bosne in Hercegovine, je avstrijska vlada odpiklitala svoje vojaštvo iz Sandžaka ter s tem dokumentirala, da ne polaga nobene važnosti na pridobitev tega kraškega ozemlja. Ali zdaj pa, ko se boji Avstrija, da bi Srbija ne postala prevelika, kaže zopet naša vlada veliko zanimanja za Sandžak. In najbrže so vzrok tega interesa le strateški in vojaški oziri. Za gospodarstvo ni Sandžak bogzna že kakšnega pomena, čeprav bi postalo to ozemlje lahko plodonosnejše pri urejeni upravi in pri boljših prometnih sredstvih.

PODLISTEK.

Paberki v vojski.

Grozote vojne.

Berolinski „Lokalanzeiger“ prinaša iz Skoplja daljši opis pozorišča bitke pri Kumanovu, ki daje nazorno sliko grozot te bitke. Najprej opisuje poročevalce, kako se je bližal bojišče in kako oznanjajo od granat in topovih kroglj razdejanje liše, iz katerih se še vedno vali dim, bližino bojišča. Potem nadaljuje:

Bližamo se najsevernejši točki obširnega terena, na katerem se je izvajala bitka pri Kumanovu in že smo tudi sredi bitke same in pretresa nas že razburjenje, strah in groza. Navdušen hura doni iz ropotajočega vlaka. Tik ob tiru, proti severu in severovzhodu obrnjeni, stoje zapuščeni turški topovi. Zasvetijo se v solcu in med njimi stoje vozovi, obloženi z municijo, šotori in vrečami. Ali takoj po navdušenem klicu se nehotoma odmaknemo od odprtega okna. Grozen smrad puhne v oddelke in drugo ob drugi vidimo kupoma konjsko mrhovino. Kolikor daleč seže oko, prav do grčev, sama konjska trupla, med njimi čepe vrane in javkajo v temnem zadovoljstvu. Tu in tam bega hrom konj med mrtvimi tovariši, kakor bi si hotel izbrati prostor za zadnji počitek.

Kmalu dospemo v Kumanovo in uzremo slike, ki združijo živce. Razstreljena poslopja, ožgana podstrešja, nabroj turških topov, ki jih še niso spravili proč, visoke kupe turških šotorov in takoj zraven pa velike kupe vsakovrstnih cunj in papirja, kar so našli pri pobitih Turkih. Nagromadili so jih tukaj, da jih zažgo.

Pristopimo h kupom, pobiraamo patrone, katerih

leži na tisoče tu okoli in si prisvajamo pisma v turškem jeziku pisana. Moj tovariš najde turško-nemško slovnico in zvezek z zapiski. To so našli pri nekem mladem oficirju. Jaz sam pobere pisemski ovitek s turškim napisom. V ovitku je pismo in fotografijo majhnega dečka ter rujav kotler las. Brezmejno gorje me prevzame, oči se mi hočejo zasoliti in rad odstopim ta vojni spomin angleškemu tovarišu, ki ima močnejše živce od mene.

Kolikor je mogoče, tako daleč prodiramo v bojišče in razkrijamo nam pozicije Srbov in Turkov. Turki so imeli vse holme zasedene. Njihov položaj je bil mnogo boljši, kakor položaj Srbov. Tudi številno so bili zelo močni in vendar so doživeli poraz. Psihološki vzroki so morali biti odločilni, ki si jih pa danes še ne moremo popolnoma razlagati.

Vrnemo se proti kolodvoru in vidimo še, kako odvažajo približno sto zbojev z granati. V resnici, Srbi so dobili bogat plen. Vlak odpelje, razgled ni več tako zanimiv, ker se je za Kumanovim pričel divji beg Turkov in ni nobenih vojnih sledov več. Pred nami se vzdigujejo vitki minareti in mošeje. Zremo v morje hiš, skozi kateri se vije srebrno se lesketajoča, ozka reka in dospeli smo v mesto, ki je bilo do nedelje še turški Uesitüb, ki pa je danes srbsko Skoplje.

Po bitki pri Kumanovu je pribežalo v Skoplje mnogo turških čet, kjer so pometali orožje od sebe. V Skoplju je ostalo najmanj 10.000 Turkov. V tem mestu so našli Srbi mnogo provijanta, obleke, municije in 5000 novih pušk. V Belgrad so odposlali že 2000 vjetnikov, v kratkem jih čdiše še 1600. Vsi bodo internirani v belgrajski trdnjavi.

Organizatorični nedostatki turške armade.

Londonka poročila o bitki pri Lüle Burgasu nam pričajo o neverjetno nedostatni organizaciji turške vojske. Vrhovni poveljnik Abdulah paša je, se-

Do žrebanja velike loterije „Slovenske Straže“ samo še nekaj dni! Žrebanje že 18. novembra. Hitite z kupovanjem in naročevanjem srečk. Vrednost vseh dobitkov 20.000 K. Srečka samo 1 K.

Bolgarov na mesto Carigrad. Mesto samo je utrjeno ter ima celo število fortov, o katerih se govori, da so modernozgrajeni, in da so opremljeni z dobrimi topovi. Koliko je na tem resnice, se seveda odteguje našemu opazovanju. Toda prav bomo storili, če ne cenimo previsoko vrednost teh utrd. Cela vrsta bojev je v grozi. Luči jasno pokazala, kako je v tej Turčiji vse gnilo. Vkljub visokim izdatkom manjka orožje, manjkajo monture, ni municije in slednjič še tudi manjkajo razne priprave za ranjence.

Iz tega vzroka je povsem umevno, da postaja mnogim turškim mogotcem tesno pri srcu in bi najraje zbežali iz Turčije, če se bi jih pustilo tako le meni nič tebi nič. Tako je na primer hotel prejšnji predsednik komora, Ahmed Riza, nagloma oditi v Pariz, da se podvrže neki operaciji. Mestni poveljnik mu pa ni dal potnega dovoljenja z opombo, da so prišli v Carigrad itak že najboljši kirurgi, zato je zelo enostavno, da se da kar na licu mesta operirati.

Na drugi strani je pa treba zopet pomisliti, da če se Bolgarom posreči priti do carigradskih utrd, se potem padec Carigrada ne da več preprečiti. Kot prava trdnjava Carigrada se smatrajo le utrdbe pri Kataldži. Ker so pa že padle te utrdbe, ne bodo oni forti, 12 po številu, ki obdajajo Carigrad, nič več spremenili položaja, še manj pa pride v poštev oni stari zid, ki obdaja Carigrad in ki je že iz znanstvene dobe. Ta zid, ki je mestoma 18 kilometrov dolg, nima nobene strateške vrednosti.

V zadnjih dneh je došlo v Carigrad več tisoč ranjencev, katere za prvo silo nastanjajo v vseh mogočih prostorih. Ranjence oskrbujejo dole strežnice in pa evropske gospe in gospodične, ki tvojajo v Carigradu, toda za njihova dela usmiljenja ne želijo pravi nobene zahvale. Evropejske gospe (in gospodične) so dale že cele vagonne perila za bolnike in drugih potrebščin „Rudečemu polumesecu“ na razpolago. Turške dame pa, ki ni enega šiva ne storijo, ker ga ne znajo, se pa ne izražajo posebno laskavo o strežbi bolnikov po evropskem načinu, — ker o tem nič ne razumejo.

Veliko razburjenja povzročajo vznemirjajoče vesti, da nameravajo Bolgari vodovod, ki oskrbuje Carigrad s pitno vodo, razdreti, kar bi pomenilo za Carigrad katastrofo.

Zelo slaba bi predla prebivalcem Carigrada, če bi razni poslaniki ne pritiskali na oblasti, da iste vsaj najpotrebnejše vkrenejo za varstvo zdravja in imetja Carigradčanov. Le posredovanju poslanikov se je zahvaliti, da se carigradske ceste in ulice vsaj za silo snažijo.

Vojno ministrstvo je nameravalo konje, ki jih mesto rabi za izvažanje smeti in drugih odpadkov iz mesta, porabiti za vojne namene; istotako konje, ki jih rabijo razne požarne brambe. Brez konj, ki jih rabijo požarne brambe, bi bil Carigrad v kratkem času eno samo pogorišče. Turki to nakano turškega vojnega ministrstva so preprečili v Carigradu se nahajajoči poslaniki veseli.

Sedaj pa, ko vodi turško vladno krmilo Kiamil paša, se je sicer nekaj zboljšalo razpoloženje prebivalstva. Toda položaj, ki vlada sedaj v Carigradu, je zelo kritičen. Pred 4 do 5 dnevi ni bilo videti v Carigradu nobenega vojaštva, tako da se je bilo že bati, da zna vsak čas priti do revolucije ljudskih mas, sedaj je pa v Carigradu 100.000 do 120.000 re-

Gospodarsko življenje v Sandžaku zasleduje za našo vlado avstrijski generalni konzul v Skadru. Njegovo poročilo za preteklo leto kaže, kako slabo to ozemlje od leta do leta zaradi vednih političnih nemirov in zaradi slabe uprave.

V letih 1910 in 1911 je vladala v Skadru, kakor tudi v Sandžaku, huda depresija v obrtu in trgovini. Leta 1910 je slaba letina, naslednje leto pa so upor Malisarov, vojna z Italijo in kolera močno ovirali razvoj gospodarskega življenja. Nemiri v gorah so ovirali promet kmečkega ljudstva s Skadrom. Mnogo mestnih trgovcev je zaprlo svoje trgovine in odšlo v inozemstvo. Zato so skoraj popolnoma prenehali krediti inozemskih tverdk, plačila so izostajala. Te ovire nastopajo v Sandžaku vedno in vedno, čeprav so jih poskušali že večkrat omiliti. V obrtu manjka kapitala, prebivalstvo tudi nima bogzna že kakšnih zahtev in ne povprašuje po obrtnih izdelkih, zato se obrtništvo ne more razvijati. Ves izvoz in uvoz Skadra, odštevši tranzitni promet, je znašal pretečeno leto 7,40.000 K, leta 1910 pa 6,070.000 K. Leta 1911 se je povzdignil uvoz, med tem ko je bil izvoz neznan. Skupen uvoz se je povišal od kron 4,890.000 na K 7,430.000.

Uvoz se razdeli na sledeče države: Avstrija leta 1910 1,459.895 K, leta 1911 2,095.075 K, Ogrska leta 1910 164.985 K, leta 1911 971.540 K, Italija leta 1910 1,036.616 K, leta 1911 1,552.760 K.

Italija je uvažala zlasti moko in bombaževo prejo. Italijanski uvoz bombaževega blaga, špirta, svile, vrvarskih izdelkov se je zmanjšal v prid avstrijskemu uvozu.

Tranzitna trgovina Skadra s Črnogoro je nazadovala leta 1911 od 1,780.000 K na 1,190.000 kron. Vzrok tega nazadovanja je v razširjavi pristanišča v Baru, kjer je bilo prejšnja leta izkrcavanje zelo otežkčeno zaradi slabega pristanišča.

Avstrijske parobrodne družbe so zaradi vedno naraščajočega uvoza iz naših dežel izboljšale svoje prometne črte.

zervistov in črnovojnikov, a vsled pomanjkljivega zalaganja z živili se je bati, da izbruhne revolta — stradajočih čet. Že se slišijo tu pa tam slučajno pobijanju kristjanov. Značilno je, da ti hudodelci niso v vrstah poulične sodrge, ampak v vojaštvu.

V očigled temu nevarnemu položaju so namignili zastopniki tujih vlad svojim sodržavljanom, da jim trenutno sicer ne preti nevarnost, da pa vendar lahko vsak zapusti mesto z njihovo pomočjo. Večina tujcev se je odločila, da odpotuje, tako da je še naposled zmanjkalo ladij, ki bi jih mogle sprejeti. — Tudi nočejo diplomatje, da bi vsi tuji nagloma zapustili mesto, ker nočejo na ta način še povečati nevarnosti. Ni izključeno, da postanejo diplomatje žrtve njihovega prevelikega zupanja, ki ga imajo. A delajo se pač, ko bi se bili vedno oni gospodarji situacije, čeprav prinaša vsaka ura — nasprotno dokaze.

Bitka pri Istrandži. — Turki s strahovito tepen: — Turki se umikajo za črto Kataldžo.

Specijalni poročevalec „Reichsposte“ poroča z dne 7. t. m. iz bolgarskega glavnega taborišča o zadnjih bojih sledeče:

Po tridnevni bitki pri Lüle Burgasu in Vizi je začela dne 4. t. m. tretja bolgarska armada, ki tvori levo krilo, z močnimi kolonami prodirati čez Saraj in Sultan Bagidže proti Istrandži, da odreže južnim turškim kolonam povratek za črto pri Kataldži. Centrum bolgarske armade in desno krilo, ki jo je tvorila prva bolgarska armada in ki je dobila nove vojne moči od Odrina, sta prodirala ob železnici z južno kolono, ki je imela nalogo, pbiti turške pozicije pri Čajrumu. Turki so stali v močni in dobro utrjeni poziciji pri Čerkeskeju ter so imeli nalogo, da ščitijo umikajočo se turško armado. Turki pod poveljništvom Nazim paše so se branili z občudovanja vredno trdovratnostjo. Ko so začutili ogenj bolgarske kolone, ki jih je obšla in začela streljati, od juna sem, so poskusili Turki obupen napad še proti Uzum Hadžeju, da predro bolgarski centrum. Ta poskus Turkov pa se je razbil ob strahovitem ognju bolgarske pehote in artilerije.

Istočasno je začela prodirati tretja bolgarska armada od zapada pri Istrandži proti sredini turških pozicij ter Turke napadla v odločilnem napadu. Vrgla je Turke čez Čerkeske nazaj. Turški poraz pri Uzum Hadžiju je popolna katastrofa. Tu stoječe turške divizije so bile popolnoma uničene. Mnogo tisoč mrtvih leži na bojišču. Sedaj se je začel tudi še desni turški centrum umikati. To umikanje, ki se je začelo dopoldne dne 5. t. m. ob železniški progi proti Sinekli, pa se je izpreminilo kaj hitro v neredni beg. Nazim paša je poskušal še enkrat ofenzivo pri Sejmenu, toda že zvečer dne 5. t. m. so bili tudi tu Turki popolnoma poraženi. Bil je to pravi debacle turške armade. Turki so začeli nevzdržema bežati že proti Kataldži. Rezultat prodiranja teh treh bolgarskih armad je bil ta, da so Bolgari potisnili Turke, zlasti njih desno krilo, proč od glavne turške armade. Desno turško krilo so zapodili Bolgari s holmov, vzhodno od Istrandže, v gozd pri Derkosu ter so temu krilu popolnoma odrezali zvezo z drugo turško armado. Sedaj je začela tretja armada z neposrednim naskokom turških pozicij pri Kataldži. A Turki so stali v črti med Belgradom, Siflikom, Tarlo, Kalfakejem in Akalanom. Ena bolgarska kolona je prodrla do Derkosa. Prva bolgarska armada je napadla turško armado na obeh straneh mesta Kataldža.

Dne 7. novembra, ob 2. uri popoldne: Ze dne 6. t. m. so dospeli prve bolgarske čete tretje bolgarske armade v črto Tarlo—Kalfakej. Včeraj zjutraj je vrgla prva bolgarska armada Turke s holmov pri Kataldži. Še dopoldne so prodrle kolone tretje bolgarske armade do turških pozicij pri Deli Junusu ob jezeru Derkos. Bolgari na celi črti zmagovito prodirajo.

Kataldža in Odrin pred padcem. Od vojnega poročevalca „Reichsposte“ v glavni bolgarovski armadi, dne 9. novembra 1912. Bolgari so v noči od dne 7. na dne 8. t. m. že zavzeli dve važni poziciji ob južno-vzhodni fronti odrinskih utrd. Po groznem artilerijskem ognju je naskočila ena brigada, kateri so sledile še druge rezerve, utrubi Kartaltepe in Papaztepe. Vkljub temu, da so bile utrdbe razsvetljene in v kljub temu, da so turške kroglice padale kakor dež, se je končno posrečilo bolgarski infanteriji, zavzeti z naskokom oba forta. Bolgari so takoj poslali v oba forta ojačenje, posebno pa artilerijo, odbili so vse protinapade posadke in so začeli utrjevati oba forta ob fronti proti Odrinu.

Oba zavzeta forta, posebno pa fort Kartaltepe, sta jako močno utrjena. Kartaltepe leži na 143 metrov visokem hribu in obvladuje Odrin in pas utrd, ki meji ob ta fort. Vsled zavzetja teh fortov je vsaka nadaljnja bramba Odrina brezvspešna. Kapitulacija Odrina se pričakuje vsako uro.

O bojih na črti Kataldže smem le sporočiti, da napad Bolgarov vspešno napreduje. Bolgarske čete so zavzele že več prednjih pozicij.

Odločilni sunek se bo vršil s tako silo, da bodo bolgarske čete prodrle istočasno z bežečimi turškimi četami pred Carigrad.

S takojšnjem zavzetjem Carigrada se namerava preprečiti vsako umešavanje diplomatov, kakor tudi pretečo klanje kristjanov v Carigradu.

Sveta vojna.

Carigrad, dne 9. novembra. Šejk ul islam priobčuje apel na Uleme, v katerem razglašajo sveto vojno „džihad“. Ta apel pozivlja muzlimanske duhovnike, da naj gredo k vojski in na ulice (ter napovedujejo dolžnost vseh pravih muzelmanov, bojevati se za domovino.

Po zadnjih vesteh dementira Šejk ul islam to proklamacijo svete vojske.

Turki se hočejo do skrajnosti braniti.

Turško časopisje poziva vlado, naj se brani do skrajnosti, naj varuje vojaško čast Turčije in zabrani Bolgarom vohod v Carigrad. „Tanin“ piše, da bi bilo mogoče še za Kataldžo zgraditi novo obrambno črto Sv. Stefan—Čekmedže—Kjatpe. Vsi Carigradčani morajo graditi utrdbe, ki naj se oborožijo s topovi. Ustanavljajo naj se narodni obrambni zbori. Vsi so prej kričali, da hočejo preleti svojo kri, zakaj pa se zdaj samo po Štambul izprehajamo, ne da bi kaj storili! Vsi se moramo boriti, ker to je najbrže naša zadnja vojska v Evropi. Znani arabski glavar Ibn Rešad je velikemu vezirju pisal, da so Arabci voljni poslati 50.000 jezdecev Turkom na pomoč.

Vsem Osmanom!

Vsi turški listi objavljajo oklice, ki pozivajo vse Osmane, da naj branijo Carigrad. V debelih črkah objavlja „Jenni Gazzetta“:

Kalifat je oblegan!

Islamski svet je v nevarnosti!

Sultan in z njim vsa vladarska rodbina je prisegla, da žrtvuje svoje življenje!

Evropa pretrga lahko vse pogodbe, a mi nočemo izdati korana in turške zgodovine! Veliki vezir, ministri, armada in narod so prisegli, da prelijejo zadnjo kapljo krvi.

V uvodniku pa list poziva mohamedance, naj zabranijo Bolgarom zasesti Carigrad in na Hagiji Sofiji nadomestiti polumesec s križem.

Izjava Gešova.

Posebni poročevalec „Reichsposte“ je imel pogovor z bolgarskim ministrskim predsednikom Gešovom, kateri je izjavil: „Jaz upam, da se bo kmalu dosegel trajni mir. Ali bomo posredovanje vevlasti sprejeli, tega ne vem. To je odvisno od tega, katere pogoje hoče Turčija sprejeti, in od naših zaveznikov. Grofu Berchtoldu smo za njegov ekspezo zelo hvaležni in upamo, da se bo i naprej posrečilo ohraniti mir med balkanskimi državami in njim sosednjimi državami.“

Turške grozovitosti v Rodostu.

„Daily Chronicle“ poroča iz Rodosta: Gruče turške redne pehote, ki so jih Bolgari vrgli nazaj, dohajajo v Rodosto. Ob svojem strašnem begu so pometali orožje proč. V Rodosto so došli izstradani in utrujeni, prepojeni divjega sovraštva nasproti kristjanom. Mesto so turški vojaki prepeljali ter le tam onečlašajo žene in ropajo. Na sedmih točkah so še istočasno mesto zažgal, v ogenj so pa pometali žene in otroke. Veliko Rodoščanov je bežalo pred poživljenimi turškimi vojaki na morje, a več čolnov se je potopilo. Turški vojaki so morili tudi uboge begunce.

Zgodovinski spomin.

Listi priobčujejo:

V noči od dne 20. na dne 21. avgusta 1886 se je v knežji palači v Zofiji zgodil buren prizor. — „Podpiši, izdajalec!“ Ta klic je zagrmel po veliki dvorani, krepka pest je udarila ob mizo in potem dvignila revolver. Ogroženec, ki ga je obdajalo nekaj mladih oficirjev, je vzel pero in je na popisani papir, ki mu je bil predložen, zapisal: „Bog čuvaj Bolgarijo — Aleksander.“ Mož z revolverjem je vzel ta papir in ga del v žep. Tisti, ki je podpisal ta papir, je bil knez Aleksander Battenberg, podpisal je izjavo, da se odpove prestolu, mož z revolverjem pa je bil kapitan Radko Dimitrijevič. Ta je bil v največjem dežju pripeljal iz Pernika en polk vojakov v Zofijo, kjer so se mu pridružili kadetje; po noči je obkolil knežjo palačo in prisilil Aleksandra Battenberga, da se je odpovedal kroni. Aleksander se je pač povrnil v Zofijo, a dolgo mu ni bilo obstanka. Preveč se je naslanjal na Avstrijo. Po povratku kneza Aleksandra je moral Dimitrijevič pobegniti; šel je na Rusko in služil v ruski armadi, dokler niso Bolgari strmoglavili Aleksandra. Ko je postal Ferdinand Koburžan knez bolgarski, se je Radko Dimitrijevič vrnil v svojo domovino in vstopil zopet v armado. Aleksander Battenberžan počiva zdaj v Zofiji v mavzoleju, ki mu ga je sezidal njegov naslednik. Radko Dimitrijevič pa vodi bolgarsko armado od zmage do zmage.

Petdnevna bitka.

Nad 50.000 mrtvih in ranjenih.

Zofija, dne 7. novembra. (Uradno bolgarsko poročilo.) Bolgarska brzojavna agentura priobčuje naslednje poročilo o bitki na črti Lüle Burgas—Bunar Hisar med 29. oktobrom in 2. novembrom:

Turka armada je brojila več kakor 120.000 mož in je imela 300 topov in 65 eskadronov kavalerije. Med petdnevnimi srditimi boji je turško desno krilo neprenehoma napadalo levo krilo Bolgarov z namenom, da pretrga zvezo z Lozengradom. Toda Bolgarom se je posrečilo, z junaškimi napadi in s pomo-

čjo njihove izvrstne artilerije ter v streljanju ravno tako izvrstno izvežbane infanterije prisiliti sovražnika, da se je začel umikati. Sledili smo mu s smrtonosnimi kroglijami iz naših topov. Bojno polje je bilo posejano z mrličmi.

Tretjega dne je bolgarski centum, katerega je mogočno podpirala artilerija, začel z energično ofenzivo. Infanterija je naskočila utrdbe, ki so se zdele nepremagljive in posrečilo se je, jih zavzeti, nakar se je pričelo zasledovanje sovražnika, ki se je vsled ognja naše artilerije spustil v strahovit in divji beg.

Pelega dne je napravilo naše levo krilo, ojačeno po novih svežih četah, odločilni napad in je na celi črti razkropilo sovražnika na vse strani, tako da je zapustil svoje utrjene pozicije in se spustil v beg.

Bolgari so zaplenili 42 brzostrelnih topov, več zastav, 150 vagonov z živežem in z municijo in dve lokomotive. Zaplenili so tudi več skladišč za živež. Ujetih je 2800 Turkov. Mi smo izgubili v teh bojih 15.000 mrtvih in ranjenih, med tem, ko znaša število turških mrtvecev in ranjenih več kakor 40.000 mož.

V tej bitki, ki se lahko primerja z ono pri Mukdenu, je bila turška armada skoraj popolnoma uničena. V popolnem neredu in v divjem begu se je sovražnik, ki se v utrdbah pri Čorlu in Saraju ni mogel držati, umaknil proti Kataldži.

Vsled uničujočega poraza popolnoma potrte turške čete bodo le težko zamogle braniti še mesto Carigrađ.

Srbsko-turška vojska.

Avstrija, Italija in Srbija.

Italijanski poslanec Torri, zaupnik ministrskega predsednika Giolittija, ki zastopa vedno vladno stališče, je v „Corriere della Sera“ priložil članek, iz katerega je spoznati, da je neresnično, kar pišejo dunajski listi, trdeč, da je tudi Italija nasploh želja Srbije, dobiti pristajanje ob Jadranskem morju.

V omenjenem članku italijanskega parlamentarca je rečeno:

„Pašič je dejal: Avstrija ne ve, kaj hoče. V resnici to ni točno. Avstrija ve dobro, kaj hoče, a samo ne ve, kako naj to zahteva, ne da bi se izpostavila velikemu riziku. Koridor proti Egejskemu morju se zapira: ali naj začne vojno, da ga odpre. Srbija nima namena, skleniti z njo carinsko zvezo: ali jo mar more v to pripraviti brez sile? Balkanske države se pripravljajo na konfederacijo in carinska zveza med njimi bo podlaga gospodarskemu življenju nove organizacije: Ali more to Dunaj preprečiti? In kako? Zdaj se trudi, predstaviti Evropi kot veliko nevarnost, če dobi Srbija teritorij na izhod na Jadransko morje. Nevarnost naj je to, ker pomeni vstop slovanske sile na Jadransko morje. A zakaj nevarnost? Mar Črnagora ni slovanska? In če bo sklenjena carinska zveza, kaj na tem, če ima Srbija svojo mejo na zapadnem morju in ne na južnem, ko bo imela čez Črnogoro, s katero bo teritorijalno zvezana, med avstrijskim in albanskim obrežjem odprto pot? Trdili smo in trdimo, da mora Albanija ostati Albancem, a nobena nesreča ne bo, če bi imela Srbija severno od Belega Drina košček teritorija, ki bi ji puščal direktno pot na Jadransko morje. Na tako vprašanje ne sme velika država, kakor je Avstro-Ogrska, nasloniti veliko borbo.“

Oglasil se je pa še drug parlamentarec, poslanec Ormeni, ki je tudi poseben zaupnik ministrskega predsednika. Ta pravi, da med Avstrijo in Italijo še ni jasnosti glede Balkana in pristavlja, da je obnove trozveze popolnoma izključena, če ne pride med Avstrijo in Italijo do popolnega soglasja glede balkanskih zadev.

Prodiranje Srbov.

Iz Belgrada poročajo, da so Srbi prodrli čez Ohrido in Strugo do Tirane. Srbi stoje sedaj samo še kakih 30 kilometrov od Drača in Jadranskega morja. Vsak hip pričakujejo padca Drača. V kratkem pade potem tudi Skader.

Ker Arnavti zahrbitno napadajo srbske čete, nastopajo Srbi proti onim Arnavtom, ki jih dobe z orožjem v roki, z vso strogostjo. Tako so enkrat že ustrelili 36 Arnavtov in zahtevajo neizprosno, da Arnavti odlože svoje puške.

Bitolj padel?

Najnovejše poročilo:

„Tribuna“ brzojavlja: Srbske čete so po kratkem boju zasedle Bitolj.

Če tudi vesti o padcu Bitolja še niso uradno potrjene, nimamo povoda, jim odrekati verjetnosti. Odporna sila Turkov je reducirana na minimum — vsled česar vest o padcu Bitolja ni neverjetna.

Podrobnosti o bitki pri Prilepu.

Borba pri Prilepu, Markovem gradu, je bila jako huda. Trajala je dva dni. Turki so imeli 20 bataljonov in 4 baterije ter so bili tako ugodno na vrhovih severovzhodno od Prilepa fortificirani, da bi bil i polovico manjši oddelek lahko zavzetje prepredil. Srbi z artilerijo sploh niso mogli blizu in so mogli delovati samo z eno pogorsko baterijo, tako da je infanterija morala z naskokom vzeti skrajno težavne fortifikacije. Nekaj vrhov so Srbi že prvi dan osvojili. Srbi so morali najprej po popolnoma preglednem terenu v dežju krogelj, potem pa po hudih

brdih naskokovati sovražnika. Turki so bili drugič dan popolnoma poraženi.

Grško-turška vojska.

Solun — padel.

Atene, 9. novembra.

Kapitulacija Soluna se je izvršila večer zvečer istočasno s kapitulacijo forta Karaburuđ. Vseh 25.000 mož turške posadke se je udalo.

Glasom danes došle uradne brzojavke se je udal Solun brez vsakega odpora. [Ista] nerazumljiva plašljivost in nejušta, ki se je pokazala že pred Skopljem, ko se je udala cela armada in je prepustila sovražniku svojo centralno zalogo orožja, se je ponovila tudi pred Solunom. Toda še mnogo hujše. 25.000 turških vojakov je izročilo orožje prestolonasledniku Konstantinu.

Če so te številke resnične, tedaj je izvršila grška armada kvantitativno najvišjo nalogo. Premagani leta 1897 so Grki takratni poraz sijajno povrnili svojim zmagovalcem in to bo mogočno vplivalo na grški narod. Ključni konec braniteljev Soluna je na prvi hip neumljiv, toda še veliko manj je umevno dejstvo, da so trpeli Turki že cele tedne pred Solunom, ki ni bil oblegan, največje pomankanje. To je bila armada, ki je gladu poginila na prostem širokem polju! Neopustljiva lahkomišelnost zadene turške vojaško upravo.

Razmere v Solunu samem so baš take, da je prestolonaslednik Konstantin s svojo armado rajše ostal pred mestom, kakor da bi bil korakal v mesto Solun.

Črnogorsko-turška vojska.

Boji pred zavzetjem Leša in Medue.

Z dne 5. nov. se poroča iz Rjeke.

Danes, dne 5. nov. zvečer, ko je bilo že znano zavzetje Leša in Medue, je poslal šef prestolonaslednika M. Mijuškovič iz Muričanov ob 5. uri popoldne prispelo brzojavko, ki poroča, da so Turki dne 3. nov. na desnem križu očrta generala Martinoviča, ki je pod poveljstvom brigadirja Žuroviča, poskušali, da obnove zvezo z Lešem, ali da so bili razbiti in njih načrt onemogočen. Včeraj zvečer pa so okoli 9. ure, broječ štiri tabore nizama in bašibozukov, s poljsko in brzometno artilerijo naveli v dveh smereh na črnogorske pozicije, da bi črnogorsko vojsko obkloplili od Barbaruša in da bi prodrli do Leša, kjer bi se združili s svojo vojsko in obnovili zvezo, ki je prekinjena. Črnogorska vojska je pozdravila obe sovražni fronti z močnim streljanjem iz pušk in pa mitraljez, a artilerija jih je obsula s šrapneli in granatami, tako da je bil neprijatelj prisiljen, v največjem neredu umakniti se, ostavivši mnogo mrtvih in ranjenih. Sovražniku sta dva topa onesposobljena za nadaljni boj in municija uničena. Črnogorci so imeli neznatne izgube.

Skader pred padcem.

Črnogorski armadi prestolonaslednika Danila in generala Martinoviča, katerim se je pridružil še oddelek srbske armade s težko artilerijo, oblegajo skupno Skader. V Skadru vlada silno pomankanje živil. Cene živil v mestu so postale nedosegljive. Pred Tarabošem in Skadrom grme neprestano topovi. Skader stoji pred padcem. Oddelek kolone generala Martinoviča stoji pred Sv. Ivanom v Meduji.

Iz Cetinja, dne 9. novembra, se poroča:

Istočasno s črnogorskimi četami so došle tudi srbske čete od Prištine z generalom Jankovičem v Djakovico. Predvčeršnjem je došel črnogorski general Vukotič v Djakovico. Ljudstvo ga je vihravo pozdravilo. V Djakovici so nastanili črnogorskega namestnika in srbskega župana.

Politični pregled.

Državni zbor.

V petek se je v proračunskem odseku nadaljevala obstrukcionistična taktika naših poslancev. Seja je trajala do 1/3 ure zjutraj. Danes ima zbornica plenarno sejo. Jutri ima Hrvaško-slovenski klub sejo, v kateri bo določil svojo nadaljnjo taktiko. Z zanimanjem se pričakuje njegovih sklepov.

Delegacije.

V petek sta odseka za zunanje stvari v avstrijski in ogrski delegaciji imela zopet sejo, v kateri je bil sprejet proračun zunanjega ministra. Govoril je še enkrat dr. Korosec, ki je povdarjal, da so Jugoslovani patrijotični.

Volitve v Ameriki.

Glasom volilnih rezultatov je bil Wilson izvoljen v 40 od 48 držav; dobili pa so Wilson 442, Roosevelt 77 in Taft 12 elektoralnih glasov. Od ljudskih glasov odpade na Wilsona 6.192.000, na Roosevelta 4.194.000 in na Tafta 3.537.000 glasov. Socijalisti so zbrali samo 750.000 glasov. Nova spodnja zbornica bo baje sestavljena iz 287 demokratov, 122 republikancev in 16 progresistov, senat pa iz 52 demokratov, 35 republikancev in 6 progresistov.

Prihodnji ponedeljek 18. t. m. nepoklicno zrebanje velike loterije »Slovenske Straže«! Slovenci storite svoje dolžnost in pokupite vse srečke. Kjer manjka srečk, naročite novih pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Raznoterosti.

Iz veterinarne službe. Deželni odbor je imenoval diplomiranega živinozdravnika gospoda Jožefa Čeha za deželnega okrajnega živinozdravnika v Trbovljah.

Iz poštne službe. Imenovan je praktikant Af. Gobeč za poštnega oficijanta v Meži ob Dravi.

Imenovanje. Cesar je imenoval dne 1. novembra c. in kr. vojaškega superijorja drugega razreda v Gradcu, monsignora Antona Jakliča, za vojnega superijorja prvega razreda.

Zadružni shod. V četrtek, dne 21. novembra ob 9. uri dopoldne se vrši okrožni zadružni shod za okraja Smarje in Rogatec v Mestinju v gostilni gosp. Smeha.

Resna beseda na naslov vladé. Tudi treznomisleči Nemci uvidevajo, da igra Avstrija sedaj s svojo nerodno politiko zopet prav žalostno vlogo. „Tagespost“ piše: Zdi se, da bo balkanska vojska, ki bo, kakor vse kaže, že v kratkem končana, privedla do novih, težkih zapletljajev. Zakaj ravno na Dunaju tako kriče, ni prav umljivo. Politika naše monarhije je itak že prišla ob ves kredit. Čas bi že bil, da se napravi temeljita revizija vseh dosežanih idej in mnenj, in novi smeri bi se potem moralo tudi dosledno slediti.

„Za svoje prepričanje živim in umrjem.“ — „Pesti Hirlap“ objavlja intervju z dr. Šusteršičem, v katerem slednji izjavlja mnenje, da je le v interesu Ogrov, ako se postavijo na Slovonom prijazno stališče, kajti Ogrska je brez Slovanov slaba. Dr. Šusteršič nato v jako ostrih besedah napada režim komisarja Cuvaja in potem govori o hrvaško-slovenskem kongresu v Ljubljani, ki je bil zelo dalekosežnega pomena. Na tem kongresu se je tudi govorilo o interesih monarhije. Z vsimi močmi bodo Hrvati in Slovenci odslej težili po združenju. Ime je postranska stvar, naj se to imenuje trijalizem ali pa kakoržekoli. Slovenci in Hrvati so en narod. On se čuti tudi kot hrvaškega politika. Kar se specijelno hrvaške tiče, se morajo povrniti ustavni odnosi, se mora imenovati ustavni ban, razpisati volitve in je treba, da pride res do vlade hrvaško in srbsko ljudstvo po svojih zastopnikih. Sicer bi pa tudi general bil boljši od Cuvaja. Na vprašanje, ali smatra svoje dostojanstvo kot deželni glavar kranjski za združljivo s težnjami, izpremeniti sedanjno ustavno obliko monarhije, je dr. Šusteršič odgovoril: „Zakaj pa ne? Jaz sem deželni glavar potem čezelne avtonomije in od te odvisen, sicer sem pa neodvisen politik, ki za svoje prepričanje živim in umrjem.“

Za „Slovensko Stražo“ je daroval p. Elek Hamler 3000 obrabljenih poštih znamk. Prisrčna hvala!

Štajersko.

Maribor. Naša podružnica „Slovenske Straže“ ima danes svoj družinski večer pri gospodu Josipu Kirbišu.

Maribor. (Poskušen samoumor.) V sredo, dne 6. t. m., zvečer se je hotel 62letni Avguštin Zanger, železničar na tukajšnjem glavnem koločvoru, v svojem stanovanju v Tegetthofovi ulici 64, obesiti. Sosedje so ga pa še pravočasno rešili in poklicali rešilni voz, kateri je Zangerja v bolnišnico odpeljal. Zanger je brezveren, še ne pripozna k nobenemu veroizpovedanju in si je hotel vsled obupa vzeti življenje. Tako daleč pride človek, če vero zgubi.

Sv. Magdalena v Mariboru. V prihodnjo nedeljo, dne 17. novembra, popoldne po večernicah, se vrši pri Sv. Magdaleni v Mariboru v društvenih prostorih zborovanje „Slovenske Straže“. Slovenci in Slovenke, pridite obilno, da s tem pokažemo, da še živimo in ne spimo zimskega spanja. — Vabi odbor.

Studenci pri Mariboru. Naše bratno in izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 17. t. m., ob 4. uri popoldne, v prostorih gostilne gospoda Frasa družinski večer. Nastopijo domači tamburaši. Pridite, Slovenci!

Št. III v Slovenskih goricah. Gostilničar v Südmarkhofu, ki je prišel lani, se je že zdelal. Nič mu niso pomagali naši „bogati“ Südmarkovci, nič Slovenci, ki so se hodili v Südmarkhof zabavati. Na novo gre v Südmarkhof srečo poskušat špengler Rebernschegg. Dober tek!

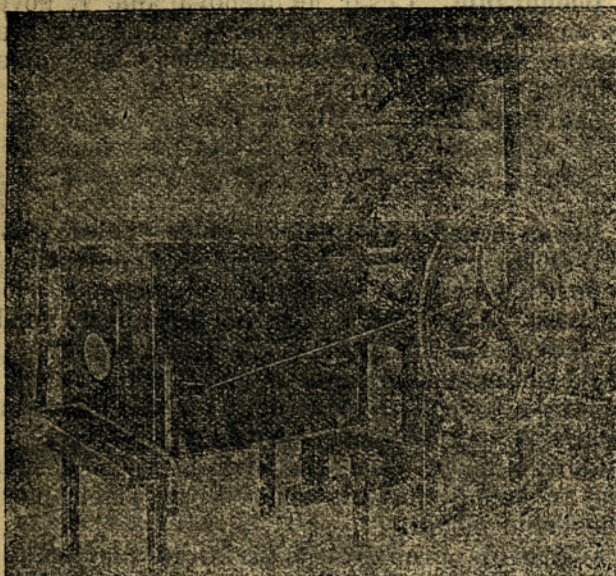
Celje. Izvajanja „Straže“ glede Stiblerjevega boja z bankami in — nasprotnega uspeha, so vzbudila v tukajšnjih posojilniških in bančnih krogih veliko pozornost. Splošno se povdarja, da so posojilnice liberalne Zadrudne zveze v Celju v zadnjem času sklenile še tesnejše zveze z bankami, kakor so jih gojile prej. Govori se o liberalnih posojilnicah v Ormožu, Brežicah, Mozirju itd., ki so v zvezi z bankami. Liberalni „prijatelji“ Stiblerjevi se njemu muzajo, ker jedna posojilnica, katere odbornik je tudi odbornik liberalne Zadrudne zveze, nalaga denar pri banki. Občudovanja vredna je disciplina liberalnih posojilnic in zaupanje odbornikov zveze do zveze same. Kakor se splošno sodi, je boj Stiblerja z bankami — le dobra reklama za iste, dokler ne bo liberalna Zadrudna zveza v Celju uredila svojih razmer in razmer članic. Vedno bolj je umljivo, zakaj želi Stibler — proč iz Celja?

Trbovlje. Tukajšnja slovenska društva so tudi pobirala za balkanske ranjence in se je nabralo

Loterijske številke: Dne 9. novembra 1912.

Gradec	21	47	27	62	45
Dunaj	12	1	66	80	69

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava pri Pragskem

vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje kupovat, ker zdaj jih ima okoli 2 do 300 doma, vsake vrste, ima zdaj usjnovjše rčne mlatilnice, tudi gepne mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, pluge, brane, okopalnike in ospalnike, mlino za sadje in grozje mlet, stiskalnice ali preše, najnovejše sesalke ali pumpe za studence in gnojnice, s katero se lahko napumpa v eni minuti eden plovnjak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tehtnice, tudi vsake vrste mostne tehtnice, katere pustim sam postaviti na svoj odgovor, stroje za seno kositi, obračati in grabiti, najnovejše sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrnja; ima tudi vsakovrstno železje za mlino in žage, tudi motorje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivat „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsako rstne stroje za kovače, lončarje, pekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuho, brzoparilničke prave „Alfa Separator“ po najnovejšem izdelane, pri katerih se prihrani zelo veliko časa in drv. Najnovejše mlino za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zraje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepl, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; koleks ali bicikelne pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se on sam pri kmetu oglasi, d bi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov ceneje, kakor drugače, vsakemu pride na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobijo, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico. 428

A. Vihar & N. Novak

Koroška ceste 53 Maribor Heugasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdelujeta portale in prevzameta vsakovrstna popravila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Lepa hiša z dobro idočo „Gostilno“, žganjetočem in tabaktrafiko, lepo kletjo za vino, lepim gospodarskim poslopjem in svinjskimi hlevi, 4 orale njiv in travnikov, ena njiva za stavbišče, vse to na jako prometni okraj. cesti, 5 minut od trga in železniške postaje oddaljeno na Spodajem Štajerskem se takoj proda za 24.000 K, 6000 K ostane lahko vknjiženo. Kje pove upravnistvo tega lista. 226

Gostilničarji pozor!

Velik postranki zaslužek Vam donša patentovano sobno kegljišče s pištolo. Zahtevajte cenik.

Istotako Vam priporočamo najboljše sobne acetilenove apavate, takozvano »briketid luč« po znatno znižani ceni in plačljivo v najmanjših obrokih. Zastopniki se iščejo.

Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor.

Kupim vsako množino

vinskih drož, polžev, suhih gob, orehov kakor tudi **žito vsake vrste** po najvišjih cenah

Jožef Perko, Lajtersperg

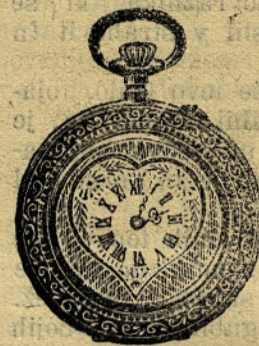
p. Pesniški dvor. 220

V Mariboru: Stolna ulica (Domgasse) je **prva ljudska kavarna** prenovljeni ter je v taisti zopet vse snažno in v lepem redu. Tam se dobiva čaj, punč, kava, mleko in druge okrepeilne pijače, kakor tudi mrzla jedila po zelo nizki ceni.

Podpisani vabi vse kmete, kateri vozijo svoje pri-delke v Maribor na obilen obisk.

1087

MATIJA OBRAN.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna pripovedna slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dor.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih zlatine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro imel!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštine prosto.

Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel veled dobre in poštene postrežbe.

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusilni stroje s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje trk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbna dela iz tu- in inozemskega materijala. ==

Plošče za pohištvo iz rezbarvenega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Narečila se izvršujejo točno. ==

Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzojavnik: **Kamnoseška družba :: Celje.**

Nikdar se ne bodete kesali -

ampak zadovoljni bodete in vedno hvalili slovensko trgovino, ker si lahko veliko denarja prihranite če bodete vedno kupovali vse Vaše potrebščine v trgovini

J. N. Šoštarič, Maribor Gosposka ul. 5.

Veliko izbiro najboljšega in najmodernejšega blaga za moške in ženske obleke, platna, sukna, druka, satins, cefira. — Bogata zaloga gotovih oblek, srajce, kravate, ovratniki, naramnice, nogovice, dežniki itd. — Za telovadna društva vse potrebščine in kroji v zalogi. Cene veliko nižje kakor drugod. Postrežba strogo solidna

Hotel Trabesinger

v Celovcu
Velikovska cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajamčeno pristna in dobra vina. Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. **Lojzka in Pepca Leon.**

ROBERT DIEHL

žganjarna v Celju

priporoča svojo doma žgano slivovko, trpinovec, vinsko žganje, koirjevce kakor tudi

štajerski konjak

Pravi: Franck's kavnim mlinčkom najbolji pridatek za kavo!

Tovarniška znamka.

sl ba y 2806, 1. 11. 16